

OBSAH

Předmluva	5
-----------------	---

ČÁST OBECNÁ

Ladislav Borovanský

Program a rozdělení anatomie	7
A) Přehled stavby lidského těla	9
B) Základní pojmy z vývoje	18
C) Postavení člověka v živočišstvu	22
D) Variace a jejich význam	24
Anatomické názvosloví	25
Historický přehled morfologie naší, ruské a sovětské	25

SOUSTAVA KOSTERNÍ

Ladislav Borovanský

I. Stavba kostí	29
II. Spojení kostí	34
Popis kostry	
I. Páteř	37
Spojení na páteři	49
II. Kostra hrudníku	55
Žebra	55
Kost hrudní	57
Spojení žeber	59
Tvar hrudníku	60
III. Kostra hlavy	61
Mozková část lebky	63
Obličejová část lebky	81
Dutina oční	88
Kostěná dutina nosní	89
Jáma spánková	91
Dutina lebeční	91
Tvar lebky	93
Kloub čelistní	98
IV. Kostra končetin	99
Kostra končetiny hrudní	99
Kostra končetiny pánevní	111
V. Spojení kostí končetinových	124
Spojení kostí končetiny hrudní	124
Spojení kostí končetiny pánevní	133

SOUSTAVA SVALOVÁ

Karel Žlábek

I. Obecný popis svalstva	151
Orgánová stavba svalu	152
Pomocná zařízení svalová	158
Obecná mechanika svalová	161

II. Popis jednotlivých svalů	164
Svalstvo kmene tělního	164
Svaly hřbetní	165
Autochtonní svaly hřbetní	165
Heterochtonní svaly hřbetní	172
Fascie svalů hřbetních	176
Ventrální svalstvo tělního kmene	177
Svaly kostrční	177
Svaly perineální	178
Svaly břišní	179
Fascie břišních svalů	187
Svaly hrudní	189
Fascie svalů hrudních	195
Svaly krku	195
Fascie krční	203
Svaly hlavy	207
Svaly čelistní	207
Kožní svaly hlavy	209
Fascie hlavy	214
Svalstvo hrudní končetiny	215
Svaly ramenní	215
Svaly pažní	219
Svaly předloktí	224
Svaly ruky	239
Fascie hrudní končetiny	245
Svalstvo pánevní končetiny	250
Svaly kyčelní	251
Svaly stehenní	258
Svaly bérce	265
Svaly nohy	277
Fascie pánevní končetiny	284

SOUSTAVA GASTROPULMONÁLNÍ

Josef Zrzavý

ÚSTROJÍ TRÁVICÍ

Rozčlenění soustavy gastropulmonální	291
Skladba stěny trubice trávicí	293
I. Dutina ústní	294
A) Předšíň dutiny ústní	294
1. Rty	294
2. Tvář	296
3. Dáseň	296
B) Vlastní dutina ústní	297
1. Zuby	297
2. Jazyk	312
3. Patro	316
4. Mandle	318
5. Žlázy slinné	319
6. Žláza štítná	321
7. Žlázy příštítné	323
8. Brzlík	323
II. Hltan	325
III. Jícen	332
IV. Žaludek	335
V. Tenké střevo	342

A) Dvanáctník	343
B) Lačník a kyčelník	345
VI. Tlusté střevo	347
Slepé střevo	349
Tračník	351
Konečník	354
VII. Slinivka břišní	357
VIII. Játra	359
Pobříšnice	366

ÚSTROJÍ DÝCHACÍ

I. Dutina nosní	373
A) Zevní nos	373
B) Vlastní dutina nosní	375
C) Vedlejší dutiny nosní	378
II. Hrtan	380
III. Průdušnice	391
IV. Průdušky	394
V. Plíce	394
VI. Poplénice a pohrudnice	406
Mezihrudní přepážka	409
Dýchací pohyby a kinetika plíc	409

SOUSTAVA MOČOPOHLAVNÍ

Jan Hromada

ÚSTROJÍ MOČOVÉ

Přehled vývoje močového ústrojí	411
I. Ledviny	413
II. Močovod	422
III. Měchýř močový	424
IV. Ženská trubice močová	429

ÚSTROJÍ POHLAVNÍ

Přehled vývoje	430
Pohlavní orgány mužské	
I. Varle	432
II. Nadvarle	433
III. Šourek	435
IV. Provazec semenný	437
V. Žláza předstojná	439
VI. Mužská trubice močová	441
VII. Pyj	443
Pohlavní orgány ženské	
I. Vaječník	447
II. Vejcovod	449
III. Děloha	450
IV. Pochva	459
V. Zevní rodidla	460
Svalové dno pánevní	463
Nadledviny	467

SOUSTAVA CEVNÍ

Ladislav Borovanský

SOUSTAVA CÉV KREVNÍCH

I. Krev	473
II. Srdce	475
III. Stavba cév	500
IV. Oběh plicní	505
Arteriae et venae pulmonales	505
V. Oběh tělní	505
1. Aorta ascendens	505
2. Arcus aortae	506
3. Arteriae carotides	507
4. Arteria subclavia	515
5. Arteria axillaris	518
6. Arteria brachialis	520
7. Tepny předloktí a ruky	521
8. Aorta thoracica	527
9. Aorta abdominalis	529
10. Aorta caudalis	534
11. Arteriae ilicae communes, arteriae ilicae internae	534
12. Arteria ilica externa	539
13. Arteria femoralis	541
14. Arteria poplitea	544
15. Tepny bérce a nohy	544
VI. Žíly	549
1. Vena cava cranialis	549
2. Venae brachiocephalicae	550
3. Vena jugularis interna	552
4. Žíly lební	556
5. Vena jugularis superficialis dorsalis	560
6. Vena subclavia et vena axillaris	561
7. Žíly hrudní končetiny	562
8. Venae thoracicae longitudinales	563
9. Vena cava caudalis	566
10. Venae ilicae	568
11. Žíly pánevní končetiny	569
12. Vrátnice	571
VII. Slezina	575

SOUSTAVA CÉV MÍZNÍCH

I. Stavba soustavy mízní	578
II. Hlavní kmeny mízní	582
III. Popis mízních cév a hlavních mízních uzlin	584
1. Mízní cévy hlavy a krku	584
2. Mízní cévy hrudní končetiny a přilehlé části stěn hrudních	588
3. Hluboké mízní cévy hrudníkové	589
4. Mízní cévy pánevní a břišní	590
5. Mízní cévy končetiny pánevní	593

SOUSTAVA NERVOVÁ

CENTRÁLNÍ NERVSTVO

Ladislav Borovanský

I. Základní pojmy	595
II. Hřbetní mícha	600
III. Zadní mozek	610

1. Prodloužená mícha	610
2. Varolův most	613
Fossa rhomboides	614
3. Mozeček	625
IV. Střední mozek	633
V. Mezimozek	640
A) Popis celkový	640
B) Thalamus	642
C) Epithalamus	645
D) Ophthalmencephalon	646
E) Hypothalamus	648
F) Hypophysis cerebri	650
VI. Koncový mozek, telencephalon	652
1. Základní rozčlenění	652
2. Zevní popis hemisfér	654
3. Rhinencephalon a jeho korové oblasti	662
4. Neopallium	665
5. Basální ganglia	676
6. Bílá hmota koncového mozku	680
VII. Dutiny centrálního nervstva	685
VIII. Obaly centrálního nervstva	689
IX. Cevní zásobení centrálního nervstva	691

PERIFERNÍ NERVSTVO

Jaroslav Kos

Základní pojmy	697
Popis periferních nervů	701
I. Nervy cerebrospinální	701
A) Nervi spinales	701
Nervi cervicales	706
Plexus cervicalis	707
Plexus brachialis	710
Nervi thoracici	720
Nervi lumbales	721
Plexus lumbalis	721
Nervi sacrales et nervus coccygicus	726
Plexus ischiadicus	726
Plexus pudendalis	733
Plexus coccygicus	733
B) Nervi capitales	733
I. Fila olfactoria	735
II. Nervus terminalis	735
III. Nervus oculomotorius	735
IV. Nervus trochlearis	736
V. Nervus trigeminus	737
VI. Nervus abducens	746
VII. Nervus intermediofacialis	746
VIII. Nervus statoacusticus	749
IX. Nervus glossopharyngicus	751
X. Nervus vagus	752
XI. Nervus accessorius	755
XII. Nervus hypoglossus	756
II. Nervy vegetativní	757
Fysiologické dělení vegetativního nervstva	761
Systema sympathicum	762
1. Pars cervicalis systematis sympathici	762
2. Pars thoracica systematis sympathici	766

Ladislav Borovanský

3. Pars abdominalis et pelvina systematis sympathici	767
Sympatická paraganglia	771
Systema parasymphaticum	771
1. Pars mesencephalica systematis parasymphatici	771
2. Pars bulbaris systematis parasymphatici	771
3. Pars sacralis systematis parasymphatici	773
4. Pars spinalis (thoracolumbalis) systematis parasymphatici	773
Parasympatická paraganglia	774

KŮŽE A KOŽNÍ ÚSTROJÍ

Ladislav Borovanský

I. Obecná anatomie kůže	775
II. Epidermis a její deriváty	780
A) Rohové deriváty epidermis	781
B) Kožní žlázy	786
III. Škára	788
IV. Kožní cévy	789
V. Nervové aparáty kožní	790
VI. Podkožní vazivo	792
VII. Žláza mléčná	793

SMYSLOVÉ ORGÁNY

Jaroslav Kos

Ústrojí čichové	797
Ústrojí chuťové	798
Ústrojí zrakové	798
I. Oční koule	799
II. Přídavné orgány oka	814
Ústrojí statické a sluchové	822
I. Zevní ucho	824
II. Střední ucho	829
III. Vnitřní ucho	835
Věcný ukazatel	845